

Minningarorð um Vøgg Guttesen

Deyðsboð eru altíð svár á fáa, og svársar tá ein góður vinur fer á alt ov ungum aldri. Soleiðis var henda dagin, eg frætti, at Vøgg knappliga var deyður. Ta fyrstu lötuna hugsar tú í stuttum um alt tú minnst um vinnmannin, ið farin er. Og Vøgg var av sonnum góður vinmaður. Trúfastur sum fáur. Summi kendu mest Vøgg frá arbeiði hansara sum býarverkføringur. Onnur lestrarárunum. Og uppáftur onnur kendu hann stutt og greitt sum tann fryntliga mann, hann altíð var.

Eg kom mest at kenna Vøgg sum ein hollan stuðul uttast á vinstravonginum í politikki. Ikki tí, hann var trúfastur stuðul øll árin. »Framin« kom út sum fremsta útsetablað, vit hava havt á vinstravonginum, virkandi fyrri loysing og sosialismu. Eg minnst eitt viðtal, sum eitt av føroysku myndabløðunum hevði við Vøgg. Hann segði uttan nakað himpr, at hann var kommunistur. Slíkt kravur dirvi, tí kommunistar vóru tá sum nú jagstaðir av máttmiklu íhaldskreftunum, ikki minst her á landi.

Eg ivist onga løtu í, at tað gleddi Vøgg almikið, tá hann saman við øðrum fáum øðrum, ið høvdu ta glæsiligu hugsjón at virka fyrri Føroyum sum einum sosialistiskum tjóðveldi, fóru undir útgávu av »Friu Føroyum« í 1983. Blaðnum var liv lagað í 10 ár, mangan undir ófatuliga trongum korum, bæði so og so. Men øll hesi 10 árin var Vøgg ein hollur stuðul, ein sum ongantíð sveik, ein sum altíð kundi listast á. Og altíð kundi tú heita á hann. Fyri meg var hetta ein ógloymandi tíð. Ein rik og strævin tíð saman við góðum lagsbrøðrum. Og just Vøgg var ein lagsbrøðir, sum skaraði fram-úr. Hann veik aldri ein tamma frá sínum hugsjón-um.

Vøgg hevði ferðast nógv í táverandi sosialistisku londunum í Eysturevropa, og hevði hetta hansara stóra áhuga.

Eisini var hann íðin frímerkjasavnari, og hóast eg ikki eri nakar frímerkjasavnari, so má eg siga frá eini hending, mær var fyrri í 1993. Eg var sum so mangan staddur í Havanna. Tað var so mangan, at telefonin hjá mær ringdi. Aloftast vóru tað kubansk vinfólk, ið ringdu. Men hesaferð var tað formaðurin í Filatelistfelagnum í Havanna, sum ringdi og spurdi um eg kendi Vøgg Guttesen. Eg var púra bilsin, jú, hann kendi eg ógvuliga væl. Tá hevði Vøgg givið honum boð um, at eg var staddur í Kubá í fleiri mánaðir, og hesin kubanin fekk so fatur á mær, og vit prátaðu nógv meira um Vøgg enn um frímerki. Vøgg og hann høvdu havt brævasamband í mong ár. Men Vøgg hevði ongantíð hitt henda kubanin!

Tann stóri skari, sum fylgdi Vøgg til gravar, sýndi hvussu avhildin hann var, og gravtaluna hjá Sonju Klein fari eg seint at gloyma, hann segði so ómetalliga nógv. Har var vísdómur aftan fyrri hvønn einasta setning.

Mong eru tey, sum við mær minnst Vøgg við størsta takksemi. Men hjá tykkum, familjuni, og serstakliga Olgu, er missurin ófatuliga stórur, og eg havi mína djúpastu samkenslu við tykkum, sum mist hava so nógv.

Arnbjørn R. Thomsen

Lesarabrøv

Rættleiðing

Til viðmerking frá Toll- og Skattstovu Føroya

Tá eg havi lisið grein í Dimmalætting, ið ein Óli E. Heinesen hevur skrivað vegna stýrið á Toll- og Skattstovu Føroya um tann ruðuleika, ið har valdar, er ikki sørt at eg eri eitt sindur ørkymlaður, kanska eitt sindur skelkaður av, at ein persónur við so lítilli vitan skal sita á so týðandi plássi.

Tá eg sjálvur, saman við øðrum verði skuldsættur fyrri at hava gjørt ávís krøv ímóti T&S, ið eg, vit, ikki hava rætt til, noyðist eg at koma við hesi rættleiðing.

Fyri at greiða flokjuna eitt sindur, skal fyrst verða greitt frá málinum, ið sipað verður til, frá okkara síðu.

Í juli mánaða 1997 søkri eitt felag í Føroyum vegna eitt hálendskt reiðari eftir fólk í til skip, ið ætlanin er at keypa úr Føroyum. Søk verður eftir heilum mann- ingum, og vóru royndir og neyðug skjöl eitt krav. Brúk var fyrri íalt 70 persónum.

Fyrstu mennir fóru úr

Føroyum í september 1997 og eri í dag uml. 90 mans, ið arbeiða hjá einum felag (B.O.S.), ið er skrásett í Føroyum og tí gjalda vit skatt í Føroyum. Allir mans hava sjálvstøðugan sáttmála við hetta felag, og okkum upplýst hevur skattavaldið í Føroyum avrit av øllum sáttmálunum.

1/11/1998 verður skattalógin broytt, og kemur í gildi ein sokallaður *sjómannsskattur*. Henda nýggja stóðan elvdi til tvídrátt um, hvørt vit skuldu skattast eftir grein 25A ella 25B í nýggju lógin. Í februar mánaða 98 fer, smb. Óla, ein ávísur persónur til Rættarhjálp Føroya við fullum uppbakningi frá okkum øðrum, fyrri at fáa greiða á okkara skattavíðurskiftum, og í svari frá Figgjarmálastýrinum í september 98 framongur týðuliga, at hesin ávísur persónur skal skattast eftir grein 25B í skattalógin.

Tá ið vit hildu at lógin var eins galdandi fyrri allar føroyingar, ið sigla við somu skipum eftir sama sáttmála við sama felag, varð hildið, at vit høvdu somu rættindi sum hesin ávísur persónur. Svárið frá Figgjarmálastýrinum er ikki meira ella minni *almannakent*, men eru vit allir kunnaðir um innihaldið.

Aftan á fyrispurning á T&S í Tórshavn, fingur vit at vita, at sjálvandi høvdu vit allir somu rættindi og skuldu vit bert gera vart við okkum á deildunum hjá T&S, har vit vóru skrásettir. Hetta vísti seg kortini ikki at vera so líkalt, grund- að á innanhýsis umstøður, ið eg ikki skil koma inn á.

Í dag er stóðan so tann, at ert tú skrásettur í Suðurstreymi ella Norðoyggjum, rindar tú skatt eftir 25B, og ert tú skrásettur í onkrum av hinum økjunum í landin- um, rindar tú skatt eftir grein 25A, so ruðuleiki

valdar og tað við lít.

Annars er at siga, at tað er frálíkt, at tað er møgult at kunna sigla úti og sam- stundis vera í tí føroysku skipanini.

Um viðmerkingarnar frá T&S annars er bert at siga, at greinskrivarin týðuliga ikki hevur lisið lógina um *sjómannsskatt*, og um bare- boat charter finnast reglur, ið hann átti at kunna seg betur við, tær eru ikki ser- føroyskar. Gleðiligt er tó (um lógin er eins fyrri øll), at hann gevur okkum við- hald í, at vit eiga at gjalda skatt eftir grein 25B, tá hann staðfestir at skipini, vit sigla við, ikki eru skrásett í F.A.S. skipanini, so vónandi kemur alt í rættlag nú kortini.

Vinarliga,

Í Norðsjónum
tann 20/11/1998
Høgni við Rætt

Ein áheitan á Finnboga Arge, landsstýrismann í vinnumálum

Fyri 4 árum síðan smekkað- ust hurðarnar í á Polarfrøst og fóru ikki uppáftur. Tað skapti eitt so stórt arbeiðs- loysi í Vági, ella í sunnaru helvt av Suðuroy, so tað vil ongin koma út fyrri aftur, men blætið í dag sær út sum tað kann henda aftur.

Virkisfúsir menn her í Vági sátu ikki hendur í favn og dúvaðu uppá Als-pengar, men fóru í holt við at byggja egði virki, væl stuðlaðir av bygdarfólkunum, og gjørdur tað, at arbeiði bleiv til nóg- ur hendur og fólkid stóðað- ist her.

Stóðan er nú hjá teimum smáu fiskakeyparunum, at teir fáa kapping við tey hálvalmennu virkini, sum hava fingið pening úr Fram- taksgrunninum og eisini úr landskassanum.

Hesi somu hálvalmennu

virkini halda, at tey hava einarett til fiskin á Føroya- grunninum. Tí tá ið fiskurin verður bjóðaður fram á upp- bóðssølu, er orðalagið, haldið tykkum bertur frá hesum bátunum, teir eiga vit, og eisini vilja tit kríggj, so skulu tit fáa tað. Hetta eru orðini, sum hesir virkis- leiðarar skulu hoyra hvønn dag.

Arbeitt varð eisini við at fáa malið slógv á Polarfrøst, men nei, Føroya Fiskavirk- ing vildi ikki, áðrenn kundu fiskavirkini her sleppa av við slógv hjá Føroya Fiskavirkning á Tvøroyri, men tað bleiv eisini boy- kottað. So tað sær út sum tað verður spent bein fyrri teimum smáu fiskavirkjun- um, sum ikki hava fingi- d eitt oyra úr landskass- anum ella grunnum lands-

kassans.

Tí vilja arbeiðarafeløgin her heita á landsstýrismann- in í vinnumálum, at fiska- virki her verða líkastillað við tey hálvalmennu virkini viðvíkjandi stuðli úr lands- kassanum.

Flutningur av fiski til og úr Suðuroy hevur eisini verið ein trupulleiki, men ein bati er at hótta, at flut- ningsstuðulin er aftur komin fyrri lógtingið, so allir fiska- keyparar verða líkastillaðir.

Fiskavirkini her í Vági lúka øll krøv viðvíkjandi innaneftirliti eftir forskrift- um frá Heilsuføðisligu Starvsstovuni. Tí krevja vit, at hesi fiskavirki, sum lúka hesi krøv, fáa endurgoldið tann pening, sum tað hevur kostað teimum at lúka hesi krøv. Nú tað møgulega kemur fyrri lógtingið, um at

fiskavirki skulu fáa stuðul úr landskassanum til lúka ES krøv.

Tað verður stórt arbeiðs- loysi her í sunnaru helvt av Suðuroy, verða hesi fiska- virki stongd vegna tað, at tey ikki fáa somu sømdir sum onnur fiskavirki í land- inum.

Tí verður henda áheitan send landsstýrismanninum í vinnumálum um at finna eina loysn á hesum álvars- máli fyrri okkum, sum ætla at búleikast her.

Við arbeiðarakrøvdu, vin- arlig heilsan,

Arbeidskvinnufelagið
Fjallbrúður
Rannvá Samuelsen

Arbeidsmannafelagið
Fractiön
Kári Jacobsen

Almennur fyrilestur um ferðavinnu:

»Stóðan í føroysku ferðavinnuni«

við Lise Lyck, búskaparfrøðingi, mikukvöldið
25. nov. kl. 19.30 í Norðurlandahúsinum

Almenna kjakið um ferðavinnu vísir, at føroyingar hava stór- an áhuga í hesi vinnu og hava eisini nógv spurningar um hana: Hvørjir fyrimunir eru t.d. við ferðavinnu, og hvi skulu Føroyar gera lögur í ferðavinnuna? Hvussu er stóðan í føroysku ferðavinnuni í dag, og hvussu kunnu vit finna eina gongda leið, har vit við ferðavinnuni í felag menna samfelagið?

Í sambandi við útvarpsendingina »Norðurlond í dag« í farna mánaða, har grønlenska ferðavinnan varð umrødd, reisi spurningurin seg, hvørt stóðan í føroysku ferðavinnuni kann

samanberast við stóðuna í Grønlandi.

Fyri at lýsa hetta, bjóðar Ferðaráð Føroya til almennan fyrilestur, sum byrjar við, at Lise Lyck í stuttum greiðir frá bók síni »Tourismestrategi og -udvikling i Grønland« og samanber grønlenska og føroyska ferðavinnu.

Sum dømi um trupulleikar í grønlensku ferðavinnuni kunnu nevast a) ov høgt sett mál fyrri tali av ferðafólki, b) vantandi ferðafólkahagtel og ivasom hagtel á gistingum, c) vantandi samanspel millum almenna og privata ferðavinnu og d) trupul- leikar við innalands flutningi.

Hon fer eisini at greiða frá fyrimunum við ferðavinnu og svarar tá spurninginum: Hvi skulu vit arbeiða við at menna ferðavinnuna?

Ætlanin er, at fundarfólkið síðani sigur sína hugsan, so vit fáa eitt breitt kjak.

Fyrilesturin er partur í arbeiðinum at gera eina nýggja, dagfríða langtíðarætlan fyrri føroyska ferðavinnu og hev- ur hann saman við trimum fyrireiðandi vinnufundum til endamáls at lýsa stóðuna í føroysku ferðavinnuni við at vísa á, hvat virkar væl, og hvat virkar sum forðing fyrri víðari menning.